

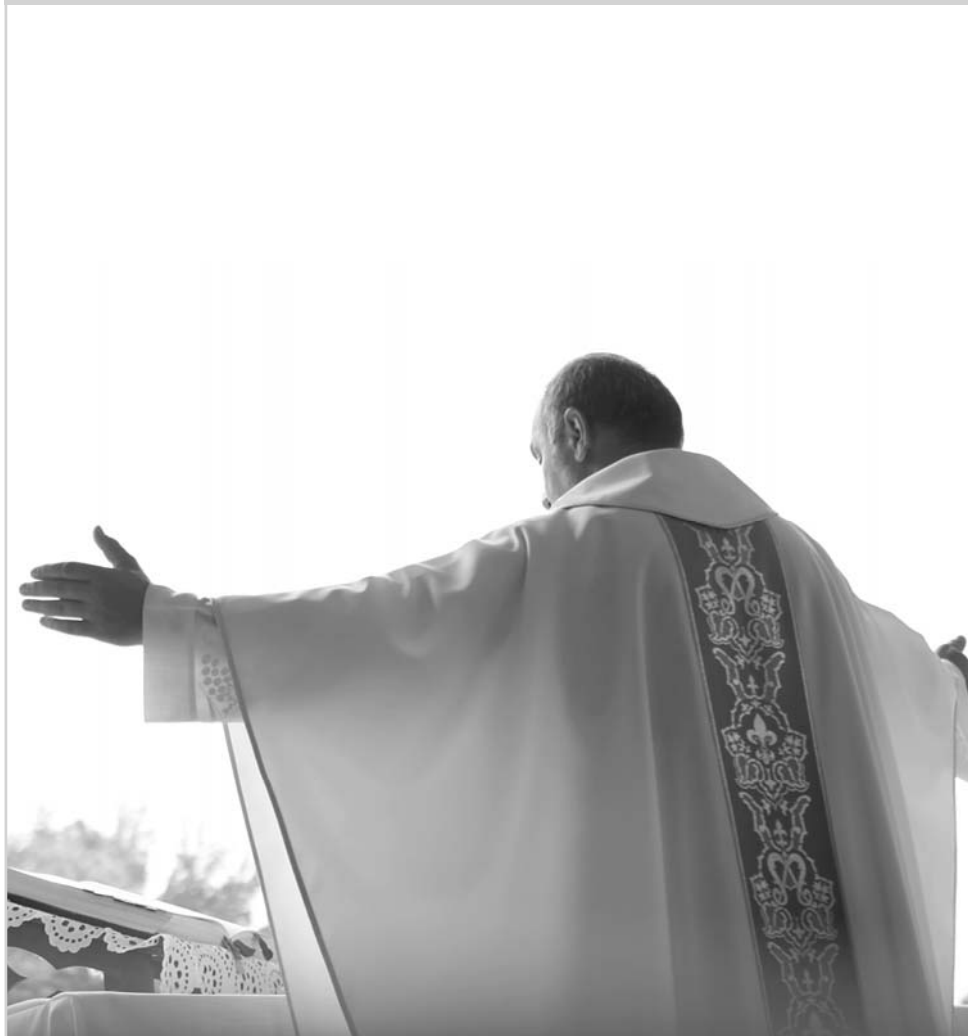

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI
BARTOLOMEJ

ROČNÍK XXIII.

ČÍSLO 9

SEPTEMBER 2015

**Gramotnosť - Mariánska púť - CampFest - Prievidzský deviatnik
Banická omša - Socha sv. J. Nepomuckého - Modlitby matiek
Rozhovor s diakonom - Čítať s porozumením - História kostolov**

Sviatok sv. Bartolomeja

24. august 2015, Farský kostol sv. Bartolomeja

Pribrat' aspoň jeden gram

Naučili sme sa čítať, písať a počítať. Základnú trojicu schopností, ktorú aj v tomto roku začína objavovať nejedno dieťa v našich školách a ktorá ovplyvňuje celý náš spoločný život. Pripomíname si ju 8. septembra v rámci Medzinárodného dňa gramotnosti. Aká je však naša súčasná „gramotná“ hmotnosť? Pribrali sme od školských čias aspoň jeden gram?

Čitateľská gramotnosť neznamená len správne rozlišovanie písmen, skladanie slov a viet. Učitelia sa v školách stretávajú so žiakmi s poruchami učenia, ktoré im toto dokonale neumožňujú (dysgrafia - porucha písania, dyslexia - porucha čítania). Oveľa dôležitejším je výber textov a ich komunikácia d'alším osobám.

Čo človek číta, akým slovám venuje svoju pozornosť, to umožňuje nahliadnuť aj do spôsobu jeho myslenia, ktoré ovplyvňuje jeho vyjadrovanie a konanie. Novinové stánky ponúkajú na výber niekoľko novín, časopisov a magazínov. Kníhkupectvá tiež ponúkajú rozličné tituly. My z nich čítame a komunikujeme denné správy alebo pre nás zaujímavé myšlienky. Nestačí však len čítať a prijímať, treba aj vyberať a premýšľať.

Zvlášť pre nás kresťanov je dôležité vedieť správne komunikovať Božie slovo. Boh použil písané slovo na uchovanie svojho odkazu prítomnosti medzi nami a odovzdal prikázanie lásky. Niekedy však v prílišnej snahe poukázať na čosi nesprávne alebo vyzdvihnúť akúsi skutočnosť vytrhávame tieto slová z kontextu, a tak strácajú svoj význam.

Toto všetku sú texty, ktoré napísali iní. Pokiaľ však ide o text, ktorý som písal ja sám, čo ním komunikujem ostatným? Čo v ňom môže iný človek čítať? Táto otázka sa dnes týka najmä internetovej komunikácie na sociálnych sieťach. Mladý človek tiež veľa píše a zadáva slová do internetových prehliadačov. Aj tieto hľadané články

prezrádzajú čosi o úrovni jeho gramotnosti.

Priznávam sa, že všetko neviem. Preto som sa na slovo gramotnosť či negramotnosť aj ja opýtal internetu a ten mi ukázal, že najväčším problémom je, ako sa zdá, finančná gramotnosť. Človek sa naučil v škole spočítať a odčítať, násobiť a deliť, ale to neznamená, že už vie narábať s peniazmi.

Nezodpovednosť v oblasti financií dokáže vážne narušiť aj pokoj v rodine. Nesprávne hospodáriaci človek môže s peniazmi urobiť dve veľké chyby. V strachu o budúcnosť si peniaze len pekne ukladá a tie bezúčelne stoja na účte, alebo - a to je väčší problém - ich míňa a neušetrí nič.

A teraz sa možno viacerí opýtajú, či a ako sa dá vyžiť z bežných slovenských plátov. Skúsili sme už pozdvihnúť svoju gramotnosť v oblasti ekonomických záležitostí? V oblasti toho, ako s peniazmi zaobchádzať? Čo tak pribrat' aspoň jeden gram, aby sme celkom neumreli na podvýživu?

Marián Husár, kaplán

Pút' v Prievidzi sa niesla v znamení Roku zasväteného života

V dňoch 15. - 16. augusta sa v Prievidzi konala tradičná mariánska pút'. Tento rok sa program na Mariánskom vršku niesol v znamení Roku zasväteného života. Sväté omše slúžili najmä rehoľníci a i v rámci programu pre mládež vystúpila hudobná skupina rehoľníkov - Kapucíni.

Svätú omšu v sobotu ráno o pol ôsmej slúžil novokňaz Radovan Hasík z komunity Emanuel, o deviatej saletín Matej Trizuliak MS. Program pokračoval požehnaním obnoveného oltára v Mariánskom kostole. Pri tejto príležitosti bola veriaciim vysvetlená i jeho ikonografia a približený proces reštaurovania.

Slávnostný sprievod na Mariánsky vršok so sochou Panny Márie vyrazil z farského kostola po modlitbe večier poobede o pol piatej. Večerné sv. omše o 18:00 a 22:00 síce neslúžili rehoľníci, ale pán dekan Vladimír Slovák a pán kaplán Marián Husár, no zato všetkých prítomných v čase medzi nimi potešili svojím

vystúpením Stanley a Kapucíni. Takmer dvojhodinový koncert neprerušila ani blížiac sa búrka, ktorá Mariánsky vršok napokon obišla. Sobotný program bol ukončený adoráciou.

V nasledujúci deň sa veriaci z Prievidze a okolia opäť zišli na Mariánskom vršku, kde tentoraz slúžili sv. omše piaristi - ráno páter Marek Kotras SchP a hlavnú sv. omšu o desiatej páter Juraj Ďurnek SchP, nový provinciál rehole piaristov na Slovensku. Vo svojej kázni nadviazal na banícku tradíciu mesta a prirovnal duchovný život k baníkom zavaleným v bani. „Niektorí to možno vzdajú a rozhodnú sa čakať na smrť na tom mieste, kde sa nachádzajú. Iní aj poslúchnu výzvu záchranárov nasledovať ich pokyny, ale kvôli všadeprítomnému nebezpečenstvu to vzdajú. My musíme byť tými, ktorí to nevzdajú a i napriek nebezpečenstvu sa snažia napredovať a zachrániť si svoj život.“

Záverečnou bodkou podujatia bol Deň farnosti, ktorý sa už tradične uskutočnil v nedeľu poobede na ihrisku neďaleko Priemstavu. Pripravené bolo občerstvenie, súťaž a tvorivé dielne pre deti, tanečná zábava pre dospelých či futbalový zápas slobodní proti ženatým pre všetkých športových fanúšikov. Tento rok - podobne ako minulé - vyhrali ženatí.

Foto: Silvia Kobelová

- Petra Humajová -

Mladí z Prievidze boli na festivale CampFest

V dňoch 6. - 9. augusta sa na Ranči Kráľova Lehota už po sedemnásty raz uskutočnil kresťanský festival CampFest. Pod holým nebom, v srdci prírody. Mladí zo Spoločenstva Piar v Prievidzi pri tom nemohli chýbať.

„Jednoducho v ňom” - podtitulok festivalu signalizoval to, v akom Duchu sa festival bude niesť. V atmosfére prijatia, lásky a rodiny. Nabitý program sa začal už vo štvrtok večer. V niekoľkých stanoch súčasne prebiehali prednášky, semináre, koncerty známych interpretov zo Slovenska, z blízkeho i vzdialenejšieho zahraničia a predovšetkým modlitby chvál.

Desiatky mladých ľudí z Prievidze si postavili svoje stany v stanovom mestečku a celý festival si užili naplno. Atmosféru rodiny a domova medzi nimi umocnila aj prítomnosť a účinkovanie prievidzských kapiel Heartbeat a GodKnows zo Spoločenstva Piar, ktoré sa modlili chvály v piatok a sobotu. Mladých a šikovných ľudí z okolia však bolo možné nájsť nielen na pódiu a v hľadisku, ale aj v radoch dobrovoľníkov, v technickom tíme či za kamerou. Za tento čas v prítomnosti priateľov, ktorý dobrý Otec mocne požeh-

nával a nanovo sa dotýkal mnohých srdc, sú títo mladí ľudia veľmi vdáční. Už teraz sa tešia na stretnutie o rok.

- Miroslava Rosáková -

Foto: Lucia Turčanová

Prievidzský deviatnik

V auguste majú Prievidžania každý rok možnosť zúčastniť sa púte na Mariánskom vršku. Aj tento rok to bol výnimočný víkend naplnený peknými omšami, požehnaním zreštaurovaného oltára, koncertom Kapucínov či kultúrnym popoludným pre všetkých farníkov a návštevníkov mesta.

Avšak nedeľným popoludním naše slávenie neskončilo. Na podnet pána kaplána Dušana Rončáka sme mohli počas nasledujúcich deviatich večerov absolvovať vo farskom kostole Prievidzský deviatnik. Od púte až do sviatku sv. Bartolomeja, patróna našej farnosti, svätú omšu slúžili počas deviatich večerov kňazi, ktorí v Prievidzi už pôsobili, resp. v jednom prípade to bol náš miestny rodák.

V nedeľu večer bol celebrantom sv. omše Marek Sabol, v pondelok Radoslav Bujdoš, v utorok Peter Starošík, v stredu Norbert Ďurdík, vo štvrtok Michal Lajcha, v piatok Prievidžan Viliam Vlčko, v sobotu Ondrej Šmidriak a v nedeľu Branislav Markovič.

Spolu s našimi bývalými kaplánmi (či rodákom) sme si zaspomínali na spoločne strávené chvíle, dozvedeli sme sa, kde a ako sa vyvíjala ich kňazská služba po odchode z našej farnosti a čomu sa venujú v súčasnosti. Doplnením týchto pekných stretnutí bol aj krst nového Božieho dieťaťa - Kataríny, dcéry nášho šéfredaktora Alojza Vlčka, počas piatkovej svätej omše.

Po absolvovaní deviatnika sme v pondelok oslávili sviatok patróna našej farnosti, sv. Bartolomeja, a spoločným agapé na farskom dvore po sv. omši o 16:30 sme zavíšili všetky tieto slávnostné dni.

Ďakujeme kňazom, že nám umožňujú takto netradične, zaujímavo a pútavo tráviť naše stretnutia s Bohom. Bolo to pre nás mimoriadne obohacujúce. Prievidzský deviatnik sa skutočne vydaril. Veríme, že aj v budúcnosti sa môžeme tešiť na ďalšie zaujímavé podujatia.

Text: Beáta Voskárová

Foto: Mária Melicherčíková, Alojz Vlčko

Pozývame na Banícku omšu

V nedeľu 20. septembra 2015 o 9:30 sa bude v Kostole Najsvätejšej Trojice (v kostole piaristov) konať Banícka omša. Prievidžania si na nej spomenú na tých, ktorí v našom regióne pri ťažbe zahynuli.

Liturgiu svätej omše oživí spevokol Ha-liar zo Starých Hôr a Orchester Základnej umeleckej školy Ladislava Stančeka v Prievidzi spolu s Miešaným zborom Rozkvet pod dirigentskou taktovkou Jána Glosa. Orchester uvedie v rámci svätej omše dielo rakúskeho hudobného skladateľa Antona Brucknera (1824 - 1896) pod názvom Banícka omša - časti Kyrie eleison, Gloria, Credo, Sanctus, Benedictus a Agnus Dei.

Svätú omšu bude celebrovat' prievidzský dekan Vladimír Slovák. Bohoslužbu bude v priamom prenose vysielat' aj Rozhlas a televízia Slovenska na Dvojke.

„Banícku omšu sme pripravili prvýkrát v roku 2013, aby sme okrem bujarej zábavy Baníckeho jarmoku ponúkli aj duchovný program. Mnohí Prievidžania,

ktorí sa Baníckej omše vlni a predvlni zúčastnili, tento nápad ocenili. Preto sme sa rozhodli svätú omšu pripraviť opäť. Chceme spomínať hlavne na zosnulých baníkov, ktorí zahynuli pri dolo-vaní uhlia na hornej Nitre,“ hovorí Ka-tarína Macháčková, primátorka mesta Prievidza.

Text a foto: Alojz Vlčko

Banícka omša v Kostole Najsvätejšej Trojice v Prievidzi v roku 2014 (Foto: Mária Melicherčíková)

Socha sv. Jána Nepomuckého sa vráti na Námestie slobody

Mestské zastupiteľstvo v Prievidzi schválilo premiestnenie sochy svätého Jána Nepomuckého. Po zreštaurovaní sa vráti na juhozápadnú časť Námestia slobody.

Mesto Prievidza sa snaží o záchranu vzácnjej kamennej exteriérovej sochy sv. Jána Nepomuckého, ktorá je aj národnou kultúrnou pamiatkou.

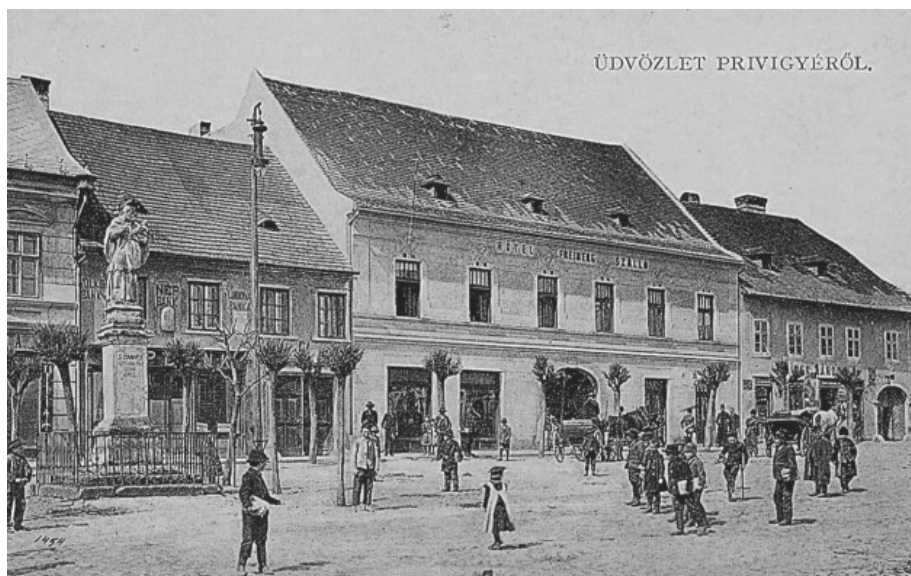
V súčasnosti sa už začali práce na reštaurovaní sochy. Ešte v roku 2011 prijala mestské zastupiteľstvo uznesenie, ktorým schválilo jej doterajšie umiestnenie na Ulici A. Hlinku. Pri schvalovaní návrhu na reštaurovanie ale Krajský pamiatkový úrad Trenčín uložil podmienku premiestniť sochu na jej pôvodné miesto - na juhozápadnú časť Námestia slobody.

Keďže uznesenie mestského zastupiteľstva bolo v rozpore s rozhodnutím pamiatkarov, otázkou umiestnenia sochy sa opäť museli zaoberať mestskí poslanci na zasadnutí 11. augusta 2015. Mestské zastupiteľstvo v Prievidzi po

bohatej diskusii napokon odsúhlasilo zmenu uznesenia z roku 2011. Socha svätého Jána Nepomuckého má byť po zreštaurovaní umiestnená na juhozápadnej časti Námestia slobody.

Pôvodné umiestnenie na Námestí slobody pred dnešným obchodným domom Prior dokumentujú viaceré historické fotografie i archívne mapy. V päťdesiatych rokoch minulého storočia bola socha premiestnená pred piaristický kláštor. Cieľom pamiatkarov je vrátiť sochu na miesto, na ktorom stála približne 200 rokov a chrániť autenticitu miesta. Snažia sa o to, aby centrálné námestie oživil ďalší prvok, ktorý návštevníkom i obyvateľom mesta priblíži, ako toto miesto vyzeralo v minulosti.

- Alojz Vlčko -

Pohľadnica zo začiatku 20. storočia zobrazujúca sochu na pôvodnom mieste na centrálnom námestí. (Archív Mestského úradu v Prievidzi)

Mamy z hnutia

Modlitby matiek

z komunity Útecha

**Vás pozývajú na spoločné modlitby,
v ktorých sa duchovne spoja matky, otcovia a deti
v mnohých krajinách sveta.**

Kostol sv. Bartolomeja v Prievidzi

piatok 25. 9. 2015 po svätej omši o 16:30

– modlitby odprosenia za naše hriechy;

sobota 26. 9. 2015 po svätej omši o 16:30

– modlitby pokánia za tých, ktorí ublížili nám a našim deťom;

nedeľa 27. 9. 2015 po svätej omši o 18:00

– modlitby vďakovzdania za všetko, čo Pán urobil v našich životoch.

Modlitby matiek, P. O. Box 137, 850 00 Bratislava 5, tel. 02/6241 2629; 0915/195 582

Pomoc patrí k ľudskej gramotnosti

Pochádza z Banskej Bystrice a pred vstupom do kňazského seminára študoval na Univerzite Mateja Bela. Počas tohto štúdia navštevoval každú nedeľu chorých v banskobystrickej nemocnici. O svojom vzťahu k chorým, trpiacim a starším hovorí diakon Michal Váľka (31).

• Ako si sa dostal k službe chorým?

Pamätám si, že ako desaťročný som sa dostal do našej bystrickej nemocnice a tam ma dali na najväčšiu izbu celkom samého. Vtedy som tam nikoho nepoznal a hoci ma rodičia a príbuzní prišli navštíviť, predsa som tam cítil akúsi osamelosť. Keď som sa tam po roku ocitol znova, bolo to o čosi lepšie, pretože som tam už poznal sestry i doktorov, s ktorými som dodnes kamarát. Tento pocit samoty v cudzom nemocničnom prostredí ma však inšpiroval k tomu, že som sa po zriadení nemocničnej duchovnej služby skoro ihneď angažoval v jej aktivitách.

Priekopníkom tejto duchovnej starostlivosti v slovenských nemocniciach je vzácny človek z tohto regiónu, bojnický rodák dp. Juraj Jendrejovský. Cez neho som sa postupne zapájal napríklad do návštevných služieb pri lôžku chorých, potom aj do dovoznej služby, kde sme sprevádzali tých, ktorí sa sami nemohli dostať do nemocničnej kaplnky, až napokon ma zapojili aj do rozdávania svätého prijímania. To ma naplňalo asi najväčšou radosťou, pretože keď som s Ježišom brázdil spleť množstvo nemocničných chodieb, boli to pre mňa tie najkrajšie adorácie, aké som zažil. Takto si pa-

mätám, že som raz dával sväté prijímanie aj otcovi biskupovi Petrovi Dubovskému, pri ktorom som vyrastal a o ktorom teraz píšem diplomovú prácu. To bolo pre mňa obrovským povzbudením.

• Prečo by sa mal vlastne mladý človek zaujímať o trpiacich a starých?

Bolesť, chorobu a utrpenie väčšinou spájame s pokročilým vekom, ale ono nemusí prísť len v sedemdesiatke či osemdesiatke; môže prísť aj oveľa skôr. V nemocnici som zažil množstvo detí, ktoré zomreli hlavne na onkologické ochorenia. Znášanie ich utrpenia ma však najviac oslovovalo. Brali to tak akosi hravo. Lahšie sa dali motivovať, nestažovali sa toľko a aj napriek svojim ťažkostiam dokázali byť celkom veselé.

Utrpenie teda patrí k životu a netreba si pred ním zatvárať oči. Ba dokonca naopak: keď vidíme utrpenie druhého človeka, mali by sme mu pomôcť. I to patrí k základnej gramotnosti. Aj v autoškólach sa predsa učí prvá pomoc. Pomáhať by sme však mali nielen z nutnosti, ale preto, že chceme.

Veľkú výzvu vidím preto v prepájaní mladých ľudí so starými a chorými prostredníctvom dobrovoľníctva. Myslím, že na Slovensku máme v tomto smere č

Foto: Mária Melicherčíková

dobiehať. Zdá sa mi, že tu žijeme dosť uzavreto v porovnaní s Rakúskom či Nemeckom, kde má charita oveľa väčšiu podporu u ľudí. Asi sa trochu bojíme stretnúť s utrpením druhého a myslíme si, že máme dosť vlastných starostí - ale nemáme sa čoho báť. V mnohých prípadoch nás tí druhí dokážu povzbudiť v hrdinskom znášaní svojich ťažkostí, ako napríklad tie spomínané deti, ale predovšetkým tú radosť z pomoci nedokáže asi nič iné nahradiť a treba ju jednoducho zažiť.

• **Má choroba vlastne nejaké pozitíva?**

Poskytuje predovšetkým čas. Človek, ktorý je chorý, je buď celkom odstavený, alebo aspoň čiastočne obmedzený vo vykonávaní svojich bežných povinností, a to vytvára čas. Čas, keď človek môže uvažovať a často mu pritom pre-

biehajú myslou veľmi zaujímavé a podnetné otázky života. Môže uvažovať nad sebou, nad svojím životom, nad Bohom.

Pri poznávaní odpovedí na tieto otázky sa vytvára čas aj na zmenu a zlepšenie života. Nie je to však automatické. Choroba je príležitosťou na zmenu. Nieкто ju musí urobiť zo zdravotných indikácií, nieкто zas preto, lebo sám chce, a nieкого nezmení ani to. Chorý človek sa totiž môže uzavrieť do svojej ulity a prežívať svoje ťažkosti sám so sebou, čo nie je najlepšie riešenie, lebo ho to neskôr rozhodá zvnútra. Dôležité je vyjsť so seba, nevzdávať sa a kráčať ďalej. V žiadnom prípade človeku nepomôže, ak sa začne ľutovať, avšak chorobu netreba ani zneužívať. To tiež môže ničiť charakter človeka.

Choroba je príležitosť rásť v pokore, keď si človek uvedomí, že nezvládne všetko sám, potrebuje pomoc zhora i od ostatných. Nie je hanba ju prijať, ale tiež to má človeka motivovať k tomu, aby neskôr - až bude vládvať - túto pomoc mohol druhým i vrátiť.

• **Čo ťa v tejto službe najviac oslovilo?**

Najoslovujúcejší pre mňa je možno ten všedný, každodenný zápas o zdravie a prežitie, do ktorého pacienti vkladajú všetky svoje sily. Okrem tela je však potrebné pamätať aj na dušu. Je veľmi zraňujúce zažiť v nemocnici nepriateľie spôsobené tým, že sa k pacientovi pristupuje len ako k diagnóze a nie ako k človeku. Obzvlášť citlivo to človek prežíva, keď sa v nemocnici ocitne cez sviatky. V tomto smere sa mi páči jedna

aktivita, s ktorou prišiel kamarát Ivo Novák - súčasný redaktor v rádiu Lumen -, keď bol ešte prvákom v seminári. Pred Vianocami v roku 2008 sa ma pýtal, či by sme nešli koledovať do nejakého charitatívneho zariadenia. Vtedy mi napadlo, že by sme mohli v nemocnici spojiť rozdávanie svätého prijímania s koledovaním. Dp. Jurajovi Adamkovičovi sme ponúkli túto možnosť spolu s tým, že zoberieme všetkých ležiacich pacientov. Tak aj bolo a malo to neskutočný úspech. Páčilo sa to všetkým: pacientom, sestričkám, ba dokonca aj my sami sme boli

z toho veľmi oslovení. Súčasťou liečenia tela by malo byť aj liečenie duše, istá psychoterapia, u kresťanov podporená duchovnou starostlivosťou. Mnohé choroby majú totiž psychosomatické pozadie a nepodariť sa ich odstrániť, ak sa nepomôže duši, na čo však v nemocniciach nie je často čas, a preto by túto úlohu mali plniť rôzni dobrovoľníci. Je potrebné nájsť si čas, spôsoby sa už ponúknu samé.

Za úprimný rozhovor ďakuje Anka Gálová - Vavrová

Vedieť čo a kedy

(Liturgická gramotnosť)

Vedieť, poznať a ovládať základné veci. Tak sa vo všeobecnosti charakterizuje pojem gramotnosť. Ak o gramotnosti hovoríme v súvislosti s liturgiou, je jasné, že aj pri liturgii jestvujú akési základné veci, ktoré by mal ovládať každý, kto sa liturgického slávenia zúčastňuje.

Vedieť by mal určite každý katolík, že dňom dní je nedeľa. Ňou oslavujeme Kristovo zmŕtvychvstanie a toľmuto jej významu zodpovedá aj stavba liturgie a napokon aj celého liturgického roka.

Od Veľkej noci sa odvíjajú ďalšie dni v roku a okrem privilegovaných období prežívame aj Cezročné obdobie, v ktorom slávime veľkonočné Kristovo tajomstvo nie špecificky, ale v plnosti i všednosti. Nie každý deň, v ktorý sa zhromažďujeme pri liturgii, má rovnakú vážnosť.

Okrem všedných, tzv. feriálnych dní slávime spomienky, sviatky a slávnosti. Spomienka má vlastné modlitby, čítania sú však „zo dňa“, tak ako sa čítajú za sebou.

Pri sviatku pristupuje spev Glória a vlastné čítania. No a pri slávnosti

pristupuje aj druhé čítanie a Krédo čiže vyznanie viery.

Poznať treba určite význam gest pri liturgii. Státie vyjadruje úctu i postoj pripravenosti na konanie dobra. Sedenie postoj počúvania a načúvania.

Kľačanie mimoriadnu úctu i poklonu a pokorenie sa pred Bohom.

Prežehnanie sa nás dostáva do uvedomenia si Božej prítomnosti a ním na seba zvolávame aj Božie požehnanie. Okrem významu postojov by sme mali rásť aj v poznaní významu symbolov pri liturgii.

Ovládať by sme určite mali to, kedy sa čo robí. A robiť to nielen mechanicky, ale hlavne srdcom.

Dušan Rončák

Kto, čo, kedy, ako... v oblasti médií

Jedným zo základných prvkov ľudskej „gramotnosti“ je rozlišovanie. Už deti keď sa učia písať a čítať, rozlišujú malé a veľké, ale aj písané a tlačené písmená.

Vyučovanie je takmer od začiatku rozdelené na predmety. Čím sme vo vyšších ročníkoch, tým viac sú predmety oddelené, venujú sa veci z iného pohľadu. A tak kým na matematike vždy $2 + 2 = 4$, na slovenčine je dôležité či „je“ štyri, alebo „sú“ štyri, nehovoriac o tom, že nemôže byť štyri, štiri ani štyry.

Rozlišovanie je aj jedným zo základných prvkov mediálnej gramotnosti. Počnúc tzv. malými médiami, ako sú obraz, reč, pieseň, hudba či literatúra, cez klasické masmédiá - noviny, film, rozhlas, televízia, až po internet, mobily a aplikácie.

Jednou z prvých vecí, ktorú sa učíme takmer prirodzene (a možno aj na základe učenia slovenského jazyka a literatúry), je rozlišovanie žánrov. Celkom inak chápeme napätie v dráme, inak v sitcome (situačná komédia), inak v dokumente, v správach a pod.. Inak sa vyjadruje poučenie v rozprávke a inak vo vedomostnej súťažnej relácii.

Na prvý pohľad je to jasná skutočnosť. Ale pozor! Veci sa často javia byť iné, ako v skutočnosti sú; resp. ako sú predostierané. Vidieť to môžeme napríklad v televíznych či rozhlasových správach. Aby boli sledovanejšie, mení sa poradie príspevkov, oznamovaných skutočností (na prvom mieste je zvyčajne vražda alebo ha-

vária), teda nejdú podľa dôležitosti. Často sa pridávajú prívlastky a komentáre, čo môže byť spôsobené jednak vedomou manipuláciou, jednak amaterizmom redaktora, ktorý si pomýlil žánre. A aby sa poslucháč bavil (veď ide o showbiznis), pridávajú sa „pikošky“. Aj preto je dôležité vedieť nielen to, že počúvam či pozerám spravodajstvo, ale aj odkiaľ ho

Foto: Mária Melicherčíková

počúvam či pozerám, z ktorého média. A samozrejme, ideálne je, ak si k tomu priradím aj informáciu, kto za daným médiom je. Vlastnícky alebo prepojením. Lebo práve to mi môže vysvetliť, prečo toto a takto vysiela. Napríklad v istých kruhoch sa za bolševického režimu hovorilo: „Klameš ako Pravda“, lebo noviny s týmto názvom boli orgánom Ústredného výboru

Komunistickej strany Slovenska.

Mediálna gramotnosť teda nie je len vecou školy (hoci i tam by sa v tomto smere zišlo viac učiť), ale je to otázka celého života. Mediá, spôsoby oslovenia a pôsobenia i majitelia sa neustále menia. Mediálna gramotnosť teda nikdy nebude 100%.

I my sa však vyvíjame, dozrievame. Dúfam, že i vo vzťahu k médiám, ktoré „konzumujeme“. Aby nám ich pôsobenie neuškodilo, ale naopak, bolo nám na osoh.

- Vladimír Slovák -

História je učiteľkou života

V časoch môjho štúdia na gymnáziu patrila medzi maturitné témy v oblasti cudzích jazykov vždy i téma „Naše mesto“. Spomínam si na to, ako sme pri príprave tejto otázky so spolužiakmi vždy povedali pár viet k Prievidzi a vzápätí sme ju premostili kamsi úplne inam: „A neďaleko Prievidze sa nachádzajú Bojnice...“ Akoby sa o Prievidzi nedalo už nič viac povedať. Našťastie tento dojem - aspoň z nás, ktorí sme maturovali i z dejepisu - rýchlo vyrchal.

Niekedy si však kladiem otázku, či na tom podobne ako tí niekdajší študenti cudzích jazykov z mojich čias nie sme i my, veriaci.

Každý z nás navštevuje v meste minimálne jeden chrám. Ale čo o ňom vieme? Berieme tento priestor ako samozrejmosť? Alebo vnímame i to, čo je za ním? Nieкто ho predsa musel postaviť, jeho maliarska či sochárska výzdoba predsa musela niekedy vzniknúť, to, čo je v ňom, nám predsa chce čosi povedať...

Keď sa začítame do histórie, zistíme mnoho zaujímavých vecí. Tí, ktorí

navštevujú mariánsky kostol, si môžu uvedomiť, že miestom ich stretania sa s Bohom je najstarší chrám v meste, ktorý tu stojí minimálne od 13. storočia. Možno bol na tomto mieste i hrad, hoci z archeologického hľadiska je táto možnosť stále skôr hypotetická ako dokázaná. S istotou však vieme, že tu sídlili karmelitáni, a to dokonca ako na jednom z prvých miest na území dnešného Slovenska. Práve oni tu začali vo veľkom šíriť mariánsku úctu a práve im dal pápež Martin V. v roku 1430 listinu, ktorou udeľuje odpustky návštevníkom mariánskeho kostola. Tým sa v podstate začala história tradičných mariánskych púťí, ktorá tu existuje doteraz.

Návštevníci bohoslužieb vo farskom kostole sa pri nazeraní do dejín môžu dozvedieť, že hoci ich chrám nie je v meste najstarší, jeho vek je i tak úctyhodný - postavený bol už v 14. storočí. Kvôli početným prestavbám je síce ťažké predstaviť si jeho pôvodný vzhľad, no obsahuje viaceré vzácne prvky - napríklad krstiteľnicu pochádzajúcu zo 17. storočia, ktorá patrí k zriedkavým typom stenových krstiteľníc. Vzácnosťou je i tzv. „korvínovská“ monstrancia. Vyrobená bola okolo roku 1500 a kostolu ju daroval buď kráľ Matej Korvín, alebo jeho syn Ján.

okolo hlavy. Poznaním atribútov svätcov sa náš obzor rozširuje i na iné kostoly, kde už tiež ľahšie môžeme identifikovať, kto sa v nich nachádza.

Tomáš Halík hovorí, že viera nám pomáha dospieť k akémusi „reflecture“, opätovnému čítaniu nášho životného príbehu. S jej pomocou ho čítame z nového uhla pohľadu, v širšom kontexte, s odstupom, nadhľadom a hlbším porozumením.

Myslím si, že k čomusi podobnému nás môže priviesť i hlbšie poznanie histórie miest, v ktorých sa bežne pohybujeme.

Cicerove slová, definujúce históriu ako učiteľku života, nie sú až tak „odveci“.

Text: Petra Humajová

Foto: Mária Melicherčíková

Piaristický kostol je v rámci našej farnosti síce najmladší, no táto skutočnosť mu na cene nič neuberá. Zarádzuje sa totiž medzi najkrajšie barokové pamiatky v rámci strednej Európy a udivuje nielen štýlovou čistotou, ale i vzájomnou prepojenosťou exteriéru a interiéru.

Tak ako každý barokový kostol, i ten náš je bohato vyzdobený a plný obrazov, nástenných malieb a sôch. Práve vďaka tomu sa môže stať vynikajúcim priestorom na učenie sa identifikovania svätcov. Dobré vieme, že podobizne svätcov - najmä tých zo starších čias - sa nám nezachovali a poznávať ich môžeme jedine podľa ich určitých symbolických predmetov - atribútov. A tak v tomto chráme môžeme nájsť napr. sv. Jozefa s ľaliou v ruke, sv. Augustína s horiacim srdcom, sv. Apolóniu s kliešťami či sv. Jána Nepomuckého s piatimi hviezdami

A aj rozumieš, čo čítaš?

Čitateľská (ne)gramotnosť netrápi iba súčasnú generáciu ľudí, závislú na povrchnom a rýchlom čítaní bez hĺbkovej analýzy obsahu prečítaného. Je problémom od čias vzniku písma.

V školskej praxi sa stretávame s opakovaným javom, že dieťa, ktoré má problém pochopiť prečítaný text a neprenikne do jeho podstaty, dosahuje vo všeobecnosti oveľa horšie študijné výsledky ako jeho rovesníci, ktorí obsahu prečítaného rozumejú. No nielen to. Dieťa, ktoré číta a nerozumie, alebo číta veľa a povrchno, resp. číta len veľmi málo, má často problémy aj v komunikácii s ľuďmi, v správnom pochopení obsahu prijatej alebo tlmočenej informácie. Slová, slovné spojenia a vety môžu mať totiž viacero významov a tie sa poznávajú a utvrďujú čítaním. No nie mechanickým čítaním, ale čítaním s porozumením.

Mnohí rodičia na tento fakt vo výchove detí zabúdajú veľmi rýchlo a podporujú čítanie s porozumením u svojich ratolestí len v prvých dvoch až štyroch rokoch povinnej školskej dochádzky. Výsledkom je takmer kolektívny odpor žiakov druhého stupňa k literárnej výchove. Je pochopiteľné, že komunikácia na sociálnych sieťach v danom období u dieťaťa víťazí. Žiaľ, tu dieťa nik nenaučí čítať s porozumením. Musí sa teda touto „džunglou“ prebijať samo, ako vie, na základe toho, čo vie.

V súčasnosti sa kladie veľký dôraz na čitateľskú gramotnosť žiakov. t.j. schopnosť porozumieť a používať také písomné jazykové formy, ktoré vyžaduje spoločnosť a ktoré majú hodnotu pre jednotlivca. Podľa výkonového štandardu predmetu

slovenský jazyk pre základné školy je čítanie s porozumením súčasťou komunikačných jazykových schopností. Vymedzujú ho napríklad tieto spôsobilosti a zručnosti: schopnosť zamerať svoje čítanie podľa potreby, vybrať text podľa komunikačného zámeru a podľa danej situácie, pochopiť význam textu, pochopiť umelecký a vecný text s využitím základných a okrajových informácií, zopakovať obsah textu na základe časovej alebo logickej postupnosti, porozumieť významu slov či rozoznať významové vzťahy medzi slovami a skupinami slov.

Vymenované spôsobilosti a zručnosti sa žiak môže a má naučiť v škole. Stačí to však na prehĺbenie čitateľskej gramotnosti, ak sme ako rodičia sami zabudli čítať hodnotnú literatúru a nevedieme k tomu ani naše deti? A predsa, najkrajším zážitkom v mojom osobnom živote je zdieľať svoje pocity z toho, čo prečítam, s iným človekom. Naučme tomu aj svoje deti a nemusíme sa báť, že v spomínanej džungli zabľudnia.

Text: Elena Blašková

Foto: Mária Melicherčíková

Nebud' me spoločensky negramotní

Kresťania sú povolani byť aktívni v spoločnosti. Byť svetlom sveta a lampou na svietniku. Častokrát si toto povolanie zamietať len s priamym politickým angažovaním. Kresťan však môže byť spoločensky aktívny aj tým, že sa bude jednoducho občiansky angažovať a starať sa o svoje okolie. Práve ľahostajné prehliadanie bežných problémov v bezprostrednom okolí môžeme nazvať akousi spoločenskou negramotnosťou.

Lepší svet môže robiť ktokoľvek z nás už len tým, že si všíma svoje okolie a hľadá riešenie na odstránenie drobných nedostatkov. Práve ľahostajnosť môže byť príčinou, pre ktorú mesiace nikto neopraví poškodenú lavičku alebo nikto neuprace veľkorozmerný odpad pohodený vedľa frekventovaného chodníka. Kompetentní sa o problémy nedozvedia, takže sa nerieši. Je preto dobré, ak takéto a iné podobné nedostatky len mlčky neprehliadneme.

Schopnosť vhodne na problémy upozorniť je ďalšou oblasťou, kde sa môže prejaviť spoločenská negramotnosť. Nie každý vie upozorniť na problém

tak, aby k tomu nepribalil zlobu a nervozitu. Samozrejme, svoj faktor tu môže zohrať predovšetkým hnev, ktorý človeka podnietať konat'. Nezabúdajme ale, že hnev je jedným zo siedmich hlavných hriechov, a ak sa podpíše aj pod dobre mienené upozornenie, neveští to nič dobré. Uplne inak pôsobí slušné opísanie nedostatku spojené s prípadným návrhom riešenia, pochvalou za niečo, čo sa podarilo a priáním pekného dňa. Kresťania môžu svoju spoločenskú gramotnosť prejavíť aj tým, že budú upozorňovať bez hnevu, s povzbudením a s cieľom pomôcť veci.

Malým občianskym umením môže byť aj schopnosť obracať sa na tých, ktorí sú v určitej veci kompetentní. Úradov je veľa, systém komplikovaný, každý rieši niečo iné. Ak sa niekto angažuje a slušne sa obráti na nesprávny úrad alebo inštitúciu, svet sa nezrúti. Každopádne je ale dobré, ak si všímame, kto je za čo zodpovedný a snažíme sa pamätať si to. Urýchlí sa tým riešenie podnetu a čas ušetríme aj niekomu,

kto by sa problémom zaoberal, no danú oblasť nezastrešuje.

V rámci angažovanosti je dobré navštíviť aj zasadnutia tých, ktorí vykonávajú samosprávu tam, kde žijeme. Každý obyvatel

sa môže zúčastniť na zasadnutí mestského zastupiteľstva a vystúpiť v rámci priestoru, ktorý je na to vyhradený. Takisto sa môže zúčastniť zasadnutí výborov volebných obvodov a s poslancami na nich diskutovať najmä o problémoch, ktoré nemajú jednoduché a jednoznačné riešenie.

Ruku na srdce - vieme vôbec, kde a kedy sa tieto zasadnutia konajú? Ak sa ich nezúčastníme, nebudeme môcť byť predĺženou rukou Krista a pomáhať dobrým veciam, ktoré sa nás bytostne týkajú.

Text a foto: Alojz Vlčko

Talent menom tvorivosť

Prednedávnom som v našom mestečku bola prizvaná k hodnoteniu detských výtvarných prác. Som nesmierne vďačná za túto príležitosť dívať sa znova očami detí na veľký - malý svet. Ešte dlho po zhladnutí detských prác som nadšená ich neuveriteľnou, výtvarne originálnou schopnosťou tvoriť.

Pri pohľade na obrázky detí som vždy šokovaná v tom najlepšom zmysle slova. Ich obrázky sú pre mňa farebným ohňostrojom pre oči, ktorý obsahuje množstvo domčekov, miestny zámok, zvieratá, postavičky, prírodu... To všetko v nekonečnej rozmanitosti tvarov a farebných odtieňov. Detská fantázia, nezaťažaná akademickými výtvarnými smermi, a následná originalita obrázkov, ktoré som pri hodnotení uvidela, bola jedným slovom úchvatná. Úžasná.

Keby som mala možnosť, doprialaby som týmto nadaným výtvarníkom, aby ich milé obrázky vyšli v nejakej publikácii či ako ilustrácie v detskej knižke, pretože majú svoju hodnotu. Deti ešte neovládajú majstrovské miešanie farieb, nepoznajú zákony perspektívy - ale tak je to dobre. Tvoria bez hraníc, slobodne... Gravitácia na výkresoch je neznámym pojmom. Ľudkovia na planéte Zem na opačnej pologuli stoja, resp. visia hlavami nadol. A predsa má obrázok svoju poetiku, živý náboj. Figuratívna kresba nezodpovedá žiadnej proporcionalite tela, a predsa ma prekvapila svojou harmóniou a nedokonalo dokonalosťou. Povestný zlatý rez detským výtvarníkom nehovorí nič. A mal by? Naivný - insitný pohľad na svet očami detí nemá chybu!

Dovolím si povedať, že na výkresoch, ktoré som videla, pulzuje ži-

vot. Vtáci spolu s postavičkami lietajú a vznášajú sa v priestore. Ulice sú neuveriteľne hrboľaté, domčekom hrozí pád... A predsa sa postavičky usmievajú. A aj mačka na kominé. Psík naháňa chvostík a poštár rozhadzuje ľuďom z bicykla samé dobré správy... Ryby vo fontáne sú neznámym, nepomenovaným rozprávkovým druhom. Vôbec im nevadí, že miestami plávajú na suchu a mimo okrajov fontány, a že zopár ich kľučkuje aj medzi oblakmi...

Napriek všetkému, a možno práve preto, sú tieto obrázky milé, úprimné, plné farebných tónov a hravosti, ktorá sa už z nás, dospelých, vytratila nevedno kam... Farebná lopta detstva sa odkotúľala príliš ďaleko do nenávratna. Už nie sme deťmi. A dospelosť si žiada vážnosť, dôležitosť, presné kontúry, neomylné štruktúry.

Nie sme tým však o čosi chudobnejší? Prečo s pribúdajúcimi rokmi ten istý nadaný detský umelec stráca svoje nezameniteľné a výnimočné výtvarné videnie sveta? Prestane rozvíjať tieto danosti - talenty - a zrazu nevie spievať. Pri slove báseň sa naľaká a hravosť je preňho neznámym pojmom. Začne o sebe pochybovať a bojí sa, že to, čo vytvorí, nezodpovedá prísny kritériám dospelých. Pod týmto deštruktívnym tlakom si začne myslieť, že jeho prejav je už menej hodnotným, nezaujímavým... Skrátka na-

nič. Pozitívne sa mení na negatívne. Osobnosť a osobitosť stráca na sile. Originalitu vystrieda uniformita.

V dospelom veku akosi prichádzame o schopnosť tvoriť a nahrádzame ju nielen slovom, ale aj skutkom za -troviť. Naša kritika je často neúprosná. Namiesto toho, aby sme podporili výnimočný talent - či už ide o deti, alebo o nás, dospelých -, začneme mať strach, či nie sme smiešni a neschopní, pretože náš svet má jasné a často nekompromisné hranice a názory na to, čo by malo byť plné fantázie a tvorivej invencie. Sme často uštipační a máme sklony zosmiešňovať, výsmechom ponížovať iných, hoci - ruku na srdce - možno nedokážeme v danom prípade nakresliť či vytvoriť ani spolovice to, čo náš objekt kritiky. Pochvala sa nám akosi gro-

teskne spriechi v hrdle. Zabúdame, že aj upiecť dobrý chlieb či prišit' gombičku, naaranžovať kvety vo váze je vzácne. Vytvorené veci berieme ako samozrejmosť a všetko je pre nás už samozrejmo-všedné. Zvykli sme si byť nespravodlivo kritickí ku všetkým a všetkému.

Viem, život nie je iba prechádzka ružovou záhradou... To je fakt. Na čo chcem však upozorniť, to je tvorivosť v akomkoľvek smere a v akomkoľvek veku. Pretože život je aj o tvorivosti. Práve tá nás posúva ďalej, oBOHacuje a robí život o čosi krajším a znesiteľnejším, farebnejším, voňavejším... Ponúka nám život, ktorý môže byť vzácnym darom práve vďaka nej.

- Veronika Hoffmannová -

Vykúpená láska

(Recenzia knihy Francine Riversovej)

Boh káže prorokovi, aby si vzal za ženu prostitútku? A také čosi aj v Biblii je? Ak ste si to doteraz nevšimli, odporúčam vám začítať sa do biblickej knihy Ozeáš. Alebo ešte predtým do Vykúpenej lásky, románu americkej autorky Francine Riversovej. Ten sa ňou totiž vo veľkej miere inšpiruje.

Píše sa rok 1850. Farmár Michael Ozea uvidí ulicami kalifornského mestečka Pair-a-Dice, kam priviezol svoj tovar, prechádzat' nádhernú ženu, o ktorej ho Boh uistí: „Táto.“ Po tom, čo zistí, že je prostitútkou, si myslí, že Boha zle pochopil. No vnútorný hlas mu vraví čosi iné. A tak zaplatí za to, aby sa k nej dostal. Anjela je však hrdá žena a navyše ju do nevestinca predali už ako dieťa. Nič iné nepozná. Podarí sa Michaelovi získať jej lásku?

Kniha vyšla vo vydavateľstve Kuman v roku 2012. Je rozdelená do piatich častí. Okrem Prológu a Epilógu ju tvorí Vzдор, Strach a Pokora. Sú to veci, ktoré musí Anjela prekonať či ich nadobudnúť, aby pochopila podstatu lásky. Doteraz ju totiž všetci učili len používať telo, nie milovať. A tak i keď jej Michael preukáže dobro, nie je mu ochotná jeho lásku odplatiť. Chce len „zaplatiť“ - tým jediným, čo má. Michael to však odmieta a zvolí si dobrovolný celibát až do chvíle, kým... Vie presne, na čo čaká. No príde to niekedy? Pochopí Anjela, že on chce niečo iné, ako ju len zneužívať?

Biblický námet prostredníctvom pera americkej spisovateľky oživa v úplne nových rozmeroch. Dynamický a nepredvídateľný dej, zvr-

ty, ktoré človeka hlboko zasiahnu. Napriek pomerne veľkému rozsahu (približne 400 strán) sa čitateľ nenudí a napriek zdánlivo jednoduchému jazyku (alebo práve vďaka nemu) sa i duchovne obohätí.

Na pozadí vzťahu nevernej Anjely a verného Michaela si možno tak ako nikdy predtým uvedomí vzťah verného Boha k nevernému Izraelu; verného Boha k sebe samému. A prenikne viac i do podstaty skutočnosti, ako veľmi je Boh oňho ochotný bojovať.

Knihu nepísala katolícka autorka a neodohráva sa v typicky katolíckom prostredí. Obsahuje preto reality, ktoré sú nám do istej miery cudzie. Anjelu s Michaelom zosobášia pastor bez toho, aby ona bola pri vedomí; neskôr jej priateľku Miriam s Paulom, keďže pastora niet, iba jej otec... V živote viery postáv dominuje najmä osobná modlitba a čítanie Slova, bohoslužby navštevujú zriedka. No to Slovo mení ich životy... Máme sa pri nich čím inšpirovať. A hádam tak trochu dovoliť zmeniť náš vzťah k Bohu i tejto knihe. Plnej emócií, no zároveň hĺbky a pokoja. Myslím, že kto sa do nej začíta, nebude ľutovať.

- Petra Humajová -

Mučeník spovedného tajomstva

Svätý Ján Nepomucký

Jedna z dvoch sôch, doteraz stojacich pred piaristickým kostolom, zobrazovala sv. Jána Nepomuckého. Tohto v našich končinách veľmi obľúbeného svätca je od ostatných možno veľmi ľahko rozoznať. Ako jediný (s výnimkou Panny Márie) totiž nemá okolo hlavy svätožiariu, ale päť hviezd. Tie symbolizujú latinské slovo „tacui“, čo znamená „mlčal som“.

Sv. Ján Nepomucký sa narodil niekedy v rozmedzí rokov 1340 - 1350 v Pomuku neďaleko Plzne. Jeho meno by správne malo znieť Ján Pomucký, ale chybným prepisom sa do povedomia verejnosti dostalo ako Nepomucký.

Základné vzdelanie poskytl Jánovi cisterciáni sídliači neďaleko jeho obce. V štúdiách pokračoval na latinských školách v Žatci a na Karlovej univerzite v Prahe. Už ako kňaz odišiel do Padovy, kde získal doktorát z cirkevného práva. Po návrate sa stal generálnym vikárom pražského arcibiskupa.

Ján viedol tichý, zbožný a skromný život, zasvätený najmä kancelárskej práci. Nevyhýbal sa však ani kontaktom s ľuďmi. Pravidelne chodieval kázať a sponovať do Katedrály sv. Víta a do Týnskeho chrámu v Prahe. Za sponovníka si ho vyvolila i manželka českého kráľa Václava IV. Žofia.

Václav IV. nebol dobrým panovníkom. Do dôležitých úradov dosádzal svojich obľúbencov a pred vládarskymi povinnosťami mali uňho prednosť poľovačky a návštevy krčiem. Takisto mal početné mimomanželské vzťahy.

V roku 1393 sa kráľ rozhodol zväčšiť príjmy jednému zo svojich obľúbencov a dohodil mu benediktínske opátstvo v Kralupoch. Arcibiskup so svojimi úradníkmi, a teda i s vikárom Jánom Nepomuckým, mu však tento úmysel prekazili. Preto sa ich kráľ rozhodol zajať. Arcibiskupovi sa podarilo uniknúť a ostatní boli po mučení prepustení, iba Jána Nepomuckého

si kráľ ponechal v žalári. Osobne ho mučil - páčil horiacou pochodňou - a napokon ho dal hodiť do Vltavy, kde sa utopil. Bolo to 20. marca 1393. Prečo s ním tak zaobchádzal? Oficiálne zaznamenané to síce nie je, ale tradícia hovorí, že chcel od neho vymámiť spovedné tajomstvo svojej ženy, ktorú podozrieval z nevery.

Ján Nepomucký bol blahorečený v roku 1721 a svätorečený v roku 1729. Úcta k nemu však bola rozšírená už v čase krátko po jeho smrti. Ako svojho patróna ho vzývali kňazi, sponovníci či lodníci; ľudia ho prosili o ochranu pred povodňami a za ochranu mostov. Množstvo jeho sôch nachádzame nielen na území Čiech a Moravy, ale i u nás.

Prípravila: Petra Humajová
Životopis: Kamil Mečiar - Životy víťazov 2
Foto: www.sonow.cz

Farská kronika od 24. júla do 26. augusta 2015

Do farského spoločenstva sme sviatosťou krstu prijali:

Timea Kolečániová
Nadia Michaela Velická
Nina Zuzana Velická
Mária Lucy Rafaelová
Ema Krajčíková
Jakub Beliansky
Dominika Grochalová
Ella Chalmovska Wojnický
Mercy Sláviková
Dávid Macko
Žofia Vidová
Hannah Nádaská
Alex Boháč
Vanesa Pavlásková
Nicolas Kmet'ko
Oliver Okrucký
Skárlet Januščáková
Róbert Rafael
Ivan Porubec
Katarína Vlčková

Manželstvo uzavreli:

Miroslav Meluš - Beáta Turzíková
Marek Mello - Zdenka Trgiňová
Peter Vido - Simona Tvrdoňová
Roman Hromádka - Stanislava Lucká

S kresťanskou nádejou na stretnutie vo večnosti sme sa rozlúčili so zosnulými:

Marián Bednárík, 74 r.
Katarína Gatialová, 52 r.
Rudolf Babka, 83 r.
Milan Selecký, 73 r.
Michal Bahniček - narodený 26.6.2015
Ivan Bohovič, 73 r.
Rudolf Borko, 76 r.
Jozef Petráš, 84 r.
Stanislav Greguš, 66 r.
Anna Hrušťáková, 84 r.
Pavel Suchý, 81 r.
Antónia Marjenková, 85 r.
Mária Krištofová, 79 r.
Emília Lovászová, 91 r.

BARTOLOMEJ

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI

Vychádza s cirkevným schválením
BÚ v B.B. č. 1127/98

Vydáva:

Rímskokatolícky farský úrad
v Prievidzi. Vychádza raz mesačne.

Zodpovedný redaktor:

Mgr. Alojz Vlčko,
e-mail: alojz.vlcko@gmail.com
tel.: 0902 202 898

Vedúca vydania:

Mgr. Petra Humajová

Grafika:

Ing. Beáta Voskárová

Redaktori:

ThLic. V. Slovák, Mgr. D. Rončák,
M. Melicherčíková, A. Gálová,
Mgr. E. Blašková, Mgr. Z. Škrináro-
vá

Kontakt:

web: www.farapd.sk
e-mail: bartolomej@farapd.sk
adresa: Redakcia Bartolomej,
Mariánska 4, 971 01 Prievidza
tel.: 046 / 542 28 01

Náklady na tlač:

cca. 0,40 €

Fotografie:

Obálka, úvodník - Mária Melicherčí-
ková

Tlač: PATRIA I., spol. s. r. o.

Upozornenie:

Redakcia si vyhradzuje právo
výberu a úpravy príspevkov.
Rukopisy nevraciam.

Pút' k Nanebovzatej Panne Márii

sobota, 15. august 2015, Prievidza, Mariánský vršok

9/15

Obrázom

Pút' k Nanebovzatej Panne Márii

nedeľa, 16. august 2015, Mariánsky vršok a areál SOŠ Prievidza

